

CROSSBORDERJURISTS (SINIR AŐAN HUKUKÇULAR) DERNEĞİ
HUKUKSUZLUKLARI ARAŐTIRMA VE ANALİZ KURULU (HAAK)

BAŞVURUCU (30) KARARI

(Karar Numarası: 2021/11)

Karar Tarihi: 24/12/2021

www.crossborderjurists.org	Sayfa 1	HAAK Başvurucu (30) (Karar No: 2021/11)
--	---------	---

I. BAŞVURU KONUSU

Başvurucu (30) tarafından Derneğimize başvuru yapılmış ve tutukluluk süresince hakkında verilmiş mahkeme ve hâkimlik kararları ile savcılık taleplerinin incelenmesi, hukuka uygun olup olmadıkları konusunda görüş bildirilmesi ile tutuklama sürecinde görevli hâkim ve savcıların ceza, tazminat ve disiplin hukuku çerçevesindeki sorumlulukları konusunda kanaatimizi içeren bir rapor düzenlenmesi talep edilmiştir.

Başvurucu kimlik bilgilerinin gizli tutulmasını istemiştir.

II. BAŞVURUCUNUN TUTUKLULUK SÜRECİNDE VERİLEN KARARLAR VE KARAR VEREN YARGI MENSUPLARI

A. SORUŞTURMA AŞAMASI (İDDİANAME DÜZENLENME ÖNCESİ)

a. Tutuklama Talep Eden Savcı(lık):

- Batman Cumhuriyet Savcılığı (Savcı **Mahmut İrek- 174431**)

b. Tutuklama Kararı Veren Hakim/lik:

- Batman Sulh Ceza Hâkimliği (Hâkim **Vakkas Sait Dikmen- 119028**)

c. Tutuklamaya Konu Suçlama(lar):

- Silahlı Terör Örgütü Üyeliği

d. Tutuklama Kararında Dayanak Olarak Kullanılan Veriler:

- MİT Bylock tespit raporu
- Açığa Alma Kararı

e. Soruşturma Aşamasında Tutuklamanın Devamına Karar Veren Veya İtirazları Reddeden Hâkimler/Savcılar

1. **Mahmut İrek** (174431)
2. **Ahmet Dişbudak** (151520)
3. **Ata Serdar Dumlupınar** (125223)
4. **Suzan Ayturan** (179377)
5. **Vakkas Sait Dikmen** (119028)
6. **Yasin Köse** (122338)
7. **Yusuf Kolukısa** (192206)

B. KOVUŞTURMA AŞAMASI (İDDİANAME HAZIRLANMA SONRASI)

a. İddianamede Delil Olarak Kullanılan Veriler

- Açığa alma kararı
- MİT Bylock tespit raporu

b. Yargılama Aşamasında Tutuklamanın Devamına Karar Veren Hâkim Ve Savcılar

1. Ata Serdar Dumlupınar (125223)

(Sulh Ceza Hâkimi sıfatıyla tutuklama kararı vermesi sonrasında Batman 3. AğCM Başkanı olarak atanmış ve yargılamada görev alarak tutuklama devam kararları vermiştir).

2. Mehmet Kılıç (174533)

3. Ahmet Bulut (192126)

4. Ahmet Çetinkaya (165791)

5. Efnan Demirhan Alsan (193945)

6. Feyza Özer (190188)

7. Mehmet Kılıç (174533)

8. Seher Narin Yıldız (179331)

9. Sevay Akbulut (195688)

10. Yeşim Yahşi (149977)

III. DEĞERLENDİRME

Söz konusu kararları incelemek üzere Derneğimizin bir üyesi raportör olarak görevlendirilmiştir.

Raportör görüşünü içerir raporunu Kurulumuza sunmuştur.

Başvurucu tarafından 2016 yılına ait (18) adet, 2017 yılına ait ise (28) adet karar ve/ya görüş içeren tutuklama sürecine ilişkin belgeyi Kurulumuza ibraz ettiği tespit edilmiştir.

Kurulumuz tüm üyeleri tarafından sunulan rapor ve başvurucuya ait kararlar incelenerek, T.C. Anayasası ve ceza mevzuatı, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşme hükümleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Birleşmiş Milletler ilgili komite ve komisyon kararları ile Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ve Venedik Komisyonu'nun Türk yargı sistemi, mahkemelerin işleyişi, temel hak ve özgürlüklerin ihlaline ilişkin rapor ve görüşleri doğrultusunda değerlendirme yapılmıştır.

Başvurucu Batman ilinde kamu görevlisi olarak çalışmakta iken 15 Temmuz darbe teşebbüsü gerekçe olarak kullanılarak OHAL KHK'sı ile ihraç edilmiştir. İhraç kararı ve Bylock kullandığı gerekçe gösterilerek Batman Savcılığı tarafından hakkında silahlı terör örgütü üyeliği suçlamasıyla soruşturma başlatılmıştır. Başvurucu, aktif olarak çalışmakta iken savcılık kararı ile görevi başında gözaltına alınmış, hakimlik kararı doğrultusunda ev ve iş yeri aranmıştır.

Başvurucu hakkında Batman Savcılığı tarafından silahlı terör örgütü üyeliği suçlaması ile Batman 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır. Uzun süre tutuklu kalan başvurucu, yargılama sonrasında mahkumiyet kararı ile birlikte tahliye edilmiştir.

A. KARARLARDA SOMUT VE HUKUKEN KABUL EDİLEBİLİR BİR DELİL BULUNUP BULUNMADIĞINA İLİŞKİN İNCELEME

Kurulumuza sunulan hâkimlik (veya mahkeme) kararları incelendiğinde, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinde tutuklamaya ilişkin şartların oluştuğuna dair kararı okuyan üçüncü kişiyi ikna edebilecek bir delil değerlendirilmesi yapılmadığı; sadece kanunda yazılı ifadelerin tekrarıyla yetinildiği; kararda yer almayan ancak dosyada var olduğu düşünülebilecek delillerin hukukiliği noktasında bir değerlendirme ve inceleme yapılmadığı; başvuruçunun itiraz ve tahliye talep dilekçelerinde öne sürdüğü hususların neden kabul edilmediği konusunda hiçbir değerlendirmeye yer verilmediği; AİHM'in 5. madde kapsamındaki içtihatlarında belirlenen delil ve delil değerlendirme kriterlerinin karşılanmadığı, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle teminat altına alınan hakların kullanımının geriye dönük ve ayrımcılık temelli olarak kişi aleyhine suçlama delili olarak kullanıldığı Kurulumuz tarafından gözlemlenmiştir.

B. KARARLARIN GEREKÇELİ OLUP OLMADIĞI HUSUSUNDA YAPILAN İNCELEME

Anayasa'nın 141. maddesi ile emredilen ve CMK'nın 34. maddesinde tekrarlanan ve uluslararası insan hakları sözleşmeleri ile güvence altına alınan, mahkeme ve hâkimlik kararlarının gerekçeli olması şartının karşılanmadığı; sebep-sonuç ilişkisi tesis edilmediği, söz konusu kararlarda sadece yasa maddelerinde yer alan ölçütlerin tekrar edildiği, kararlarda bireyselleştirme yapılmadığı, ölçülülük-orantılılık-gereklik gibi kıstasların karşılanmadığı, bu nedenle başvuruçunun karara karşı etkin bir itiraz hakkı kullanmasının önlenmediği görülmüştür.

Başvuruçunun aleyhine gerek tutuklama talep yazısı ve tutuklama kararında, gerek iddianamede ve gerekse gerekçeli mahkûmiyet kararında gösterilen ve kullanılan bilgi ve belgelerin başvuruçunun üzerine atılı ve tutuklanmasına dayanak olarak kullanılan darbeye teşebbüs ve silahlı terör örgütü üyeliği suçlamasını ispatlamaya, tutuklanmasını haklı ve makul göstermeye yeterli önem ve değerde olmadığı; bu verilerin yukarıda isimleri yazılı hâkim ve savcılar tarafından keyfi yorumlamaya tabi tutulup, bunlardan çıkartılması mümkün olmayacak önem ve ağırlıkta sübjektif sonuçlara varıldığı, varılan sonuçlar ile bunlara dayanak olarak kullanılan veriler arasında mantık ve hukuk ilkeleri ile uyumlu, üçüncü kişileri ikna edebilecek mahiyette bir bağlantı kurulmadığı Kurulumuzca gözlemlenmiştir.

Bu haliyle söz konusu kararların gerekçesiz olduğunun kabul edilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

C. KARARLARI VEREN HÂKİM VE SAVCILARIN TARAFSIZLIĞINA VE BAĞIMSIZLIĞINA DAİR DEĞERLENDİRMELER

2014 sonrası Türk yargı sisteminin bağımsızlığına ve hakimlik-savcılık teminatına dair düzenlenen [AB İlerleme Raporları](#), [BM Komite ve Komisyon Kararları](#), [Venedik Komisyonu Kararı](#), [AİHM içtihatları](#), [MEDEL ve diğer Avrupa hakim ve savcı örgütleri raporları](#), uluslararası [insan hakları örgütleri rapor](#) ve değerlendirmeleri birlikte incelendiğinde, yargının üzerinde siyasetin yoğun bir etkisinin olduğu, hakim ve savcılarının atama, nakil ve yetkilendirilmelerinin şeffaf ve denetlenebilir olmadığı, iktidar aleyhine karar veren hakim ve savcılarının görev yerlerinin değiştirildiği, haklarında disiplin soruşturması başlatıldığı veya ihraçlarına karar verildiği; yapılan yasal düzenlemeler ile yargının işleyişine doğrudan müdahale edildiği, siyasi yönü bulunan soruşturma ve yargılamalarda AİHM içtihatları ile somutlaşan ve çerçevesi çizilen ilke ve usullere riayet edilmediği anlaşılmıştır.

www.crossborderjurists.org	Sayfa 4	HAAK Başvuruçunu (30) (Karar No: 2021/11)
----------------------------	---------	---

Hukuka uygunluğu tartışmalı delillere dayalı olarak, gerekçesiz şekilde verilen tutuklama ve tutukluluk devam kararları ve bu kararlar neticesinde uzunca süre başvurucunun tutuklu kalması ile kararda yer verilen ön kabuller birlikte değerlendirildiğinde söz konusu yargı mensuplarının önyargılı, taraflı ve ayrımcılık temelli bir yaklaşım sergiledikleri konusunda tarafımızda kuvvetli bir şüphe oluşmuştur.

Başvurucunun soruşturma aşamasında sulh ceza hâkimi sıfatıyla tutukluluğunun devamına karar veren hâkim Ata Serdar Dumluþınar (125223)'ın, sonrasında başvurucunun yargılandığı Batman 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne başkan olarak atanıp yetkilendirildiği, yargılamaya katılmaması gerekirken, mahkeme başkanı sıfatıyla da birçok kez şablon ve gerekçesiz ara kararlarla başvurucunun tutukluluğunun devamına karar verdiği tespit edilmiştir. Bu somut örnek dahi, Başvurucunun tutuklama ve tutukluluk devam kararlarında imzası bulunan hâkim ve savcıların tarafsızlık ve bağımsızlıkları konusundaki tespitlerimizin haklılığını ortaya koyar mahiyettedir.

Verilen kararların Ceza ve Ceza Yargılama Hukukunun temel ilkelerine tamamen aykırı olduğu, karar veren hâkim ve savcıların verdikleri kararlarda başvurucuya atfedilen suçun yasal şartlarının oluşup oluşmadığına dair değerlendirmelerden ziyade, başvurucunun ideolojisini, dini görüşünü, ait olduğu sosyal grubu, ırkını ve/ya siyasi tercihlerini gözönüne aldığı, böylece yargıçların objektif ve sübjektif bağımsızlıklarını, savcıların ise tarafsızlıklarını kaybettikleri konusunda Kurulumuzda kanaat oluşmuştur.

IV. KARAR VERENLERİN HUKUKİ SORUMLULUğUNUN DEğERLEDİRİLMESİ VE SONUÇ:

Başvurucunun talebi doğrultusunda yapılan inceleme sonucunda, söz konusu kararların uluslararası insan hakları hukuku çerçevesinde kabul edilen ilke ve gereklilikleri karşılamadığı, bu nedenle söz konusu kararların hukuken meşru ve kabul edilebilir, sonuç doğuracak nitelikte olmadıkları Kurulumuzca değerlendirilmiştir.

Yukarıda yer verilen gerekçeler ve kabule göre, soruşturma ve/ya yargılama aşamasında Başvurucunun tutuklanmasına ve/ya tutukluluğunun devamına karar veren hâkim ve savcıların muhtemel hukukî sorumlulukları Kurulumuzca aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

A. Ceza Hukuku sorumluluğu:

1. Yukarıda isimleri yazılı yargı mensubu hâkim ve savcılar hakkında, hukuka aykırı yöntemlerle, hukuken geçerli bir delil olmaksızın ve gerekçesiz tutuklama kararı vermek ve/ya devam ettirmek suretiyle TCK'nun 37. maddesi yollamasıyla TCK'nun 109/1; 109/2; 109/3-b, c; 109/4 maddelerine temas eden **KİŞİYİ HÜRİYETİNDEN YOKSUN KILMA SUÇU** nedeniyle soruşturma yapılması gerektiği,
2. Adı geçen hâkim ve savcıların, başvurucuya yönelik kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu; siyasal saiklerle ve mağdurla birlikte toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlediklerine dair haklı nedenlerin bulunduğu gözönüne alındığında TCK'nun 77/1-d maddesine temas eden **İNSANLIğA KARŞI SUÇ** bağlamında soruşturulmaları gerektiği,
3. Dosya bağlamında şartları oluştuğu takdirde adları geçen yargı mensuplarının;

- Konut dokunulmazlığının ihlali (TCK md. 116)
- Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi (TCK md. 121)
- Nefret ve ayrımcılık (TCK md. 122)
- Haberleşmenin gizliliğini ihlal (TCK md. 132)
- Özel hayatın gizliliğini ihlal (TCK md. 134)
- Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme (TCK md. 136)
- Verileri yok etmeme (TCK md. 138)
- Resmi belgede sahtecilik (TCK md. 204)
- Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan (TCK md. 206)
- Görevi kötüye kullanma (TCK md. 257)
- Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf (TCK MAD md. DE 261)
- Suç uydurma (TCK md. 271)
- Yargı görevi yapanı, bilirkişiyi veya tanığı etkilemeye teşebbüs (TCK md. 277)
- Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme (TCK md. 281)
- Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs (TCK md. 288)

Suçlarından sorumlu olabilecekleri,

B. Disiplin Hukuku sorumluluğu:

Anayasa ve uluslararası sözleşmelerden kaynaklı yükümlülüklerini yerine getirmeyen yukarıda isimleri yazılı hâkim ve savcılar ile Bölge Adliye Mahkemesi üyeleri hakkında Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından, Yargıtay üyeleri açısından ise yetkili organı tarafından meslekten ihraçlarını konu alan bir disiplin soruşturması yapılması gerektiği,

C. Özel Hukuk sorumluluğu:

Başvurucunun uğradığı maddi ve manevi zararları bağlamında Devlet aleyhine ulusal ve uluslararası yargı mercileri nezdinde açılacak davalar sonucunda ödenmesi kuvvetle muhtemel tazminat miktarlarından yukarıda isimleri geçen hâkim ve savcılarının rücuen sorumlu tutulmaları gerektiği,

Sonucuna varılmıştır.

Vardığımız sonuca, isimleri yazılı hâkim ve savcılarının gıyabında varılmıştır.

Söz konusu yargı mensupları, kendileri veya temsilcileri vasıtasıyla değerlendirmelerimize ve vardığımız sonuca itiraz etme hakkına sahiptirler.

Böyle bir itiraz gerçekleştiğinde, yapılan itirazı ve sunulan bilgi ve belgeler kamuoyu ile paylaşılacak ve yaptığımız değerlendirme ve tespitler yeniden gözden geçirilerek tamamen veya kısmen değiştirilebilecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

ÜYE

ÜYE

ÜYE